

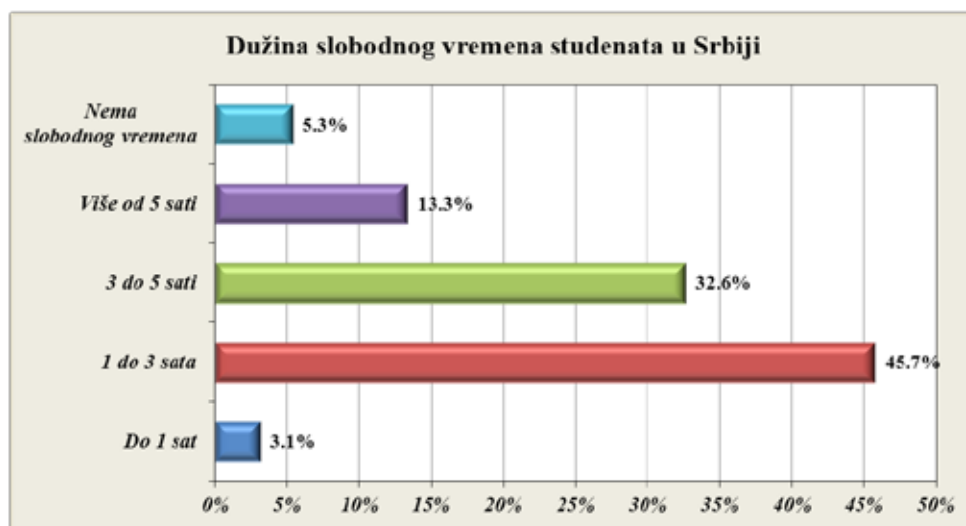
Живот и потребе студената у Србији

мр Слободан Мрђа

Завод за проучавање културног развика спровео је крајем 2010. године истраживање "Културни живот и потребе студената универзитета у Србији". Истраживање је обухватило студенте између 19 и 27 година на десет универзитета. Ово је прво од два предвиђена истраживања о културним навикама, потребама, стваралаштву младих у Србији. Наредно истраживање ће обухватити средњошколце.

Шта раде у доколици?

За разлику од оних који су студирали пре десетак година, данашњи студенти имају мање слободног времена. Њихово слободно време се у последњој деценији малтене преполовило, те је највише оних који могу да се одмарају једва три сата дневно. Најмање времена за забаву имају студенти медицинских факултета.

Бављење уметношћу и одласци у неку од институција културе нису омиљени начини провођења слободног времена код студената. Они преферирају да доколицу искористе за бављење спортом, дружење са пријатељима, гледање ТВ или слушање музике.

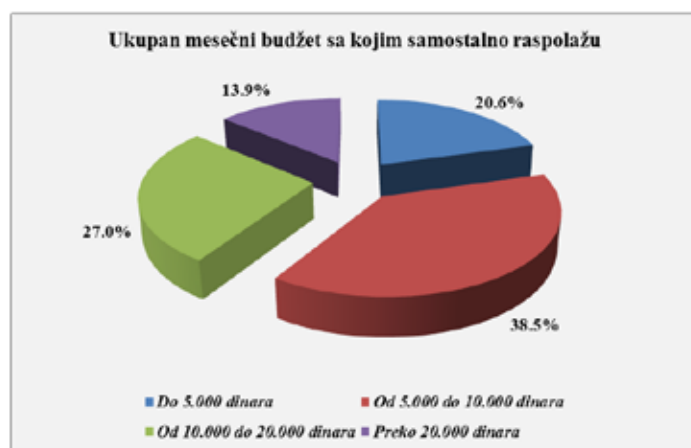
Мушкарци највише времена проводе у спортским активностима, за компјутером, на интернету, или спавајући и досађујући се, док девојке радије бирају дружење са пријатељима, излазак у град, кафић, клубове и одлазак у неку од институција културе. Само 7.1% студената определило би се за посету некој од институција културе, а међу њима је највише београдских студената (59.1%). На универзитетима у Београду, Косовској Митровици, Новом Пазару и Универзитету Сингидунум у Београду студенти највише читају књиге, док на универзитетима у Нишу, Новом Саду, Крагујевцу и на Универзитету уметности у Београду највише гледају ТВ и слушају музику.

Колико троше на културу и коликим месечним буџетом располажу?

Разлог за слабу "културну" активност је можда и чињеница да скоро две трећине српских студената може месечно да издвоји до 2.000 динара за задовољавање културних потреба, што је недовољно. Тек сваки пети за културу и забаву има на располагању до 5.000 динара.

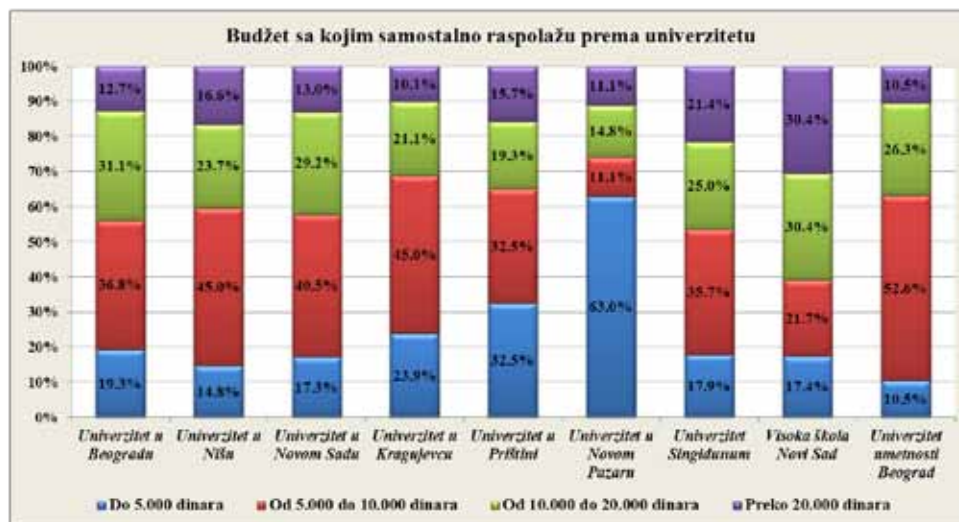
Студенти у Србији имају веома "плитак џеп". Тек сваки десети троши више од 20.000 динара месечно.

Имајући у виду све то, занимљиво је да скоро половина њих тврди да су им приходи довољни за културне потребе, забаву, изласке, дружење.

Највећи део студената чека да им родитељи дају новац за “провод”, док се само неколицина њих (8.1%) потруди да на неки начин заради новац.

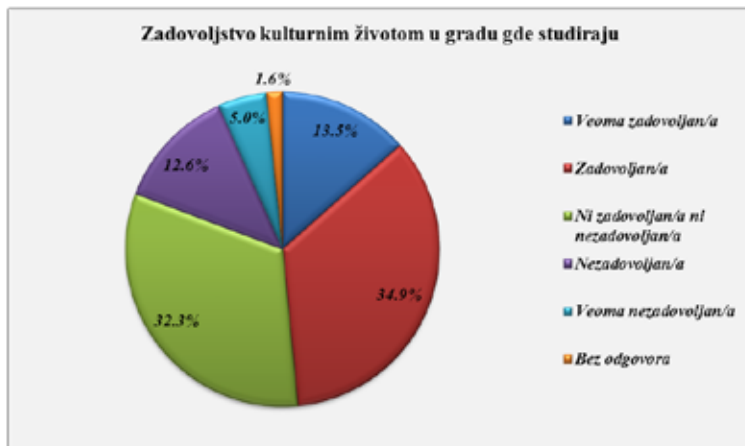

Чег би се најлакше одрекли?

Када би морали да бирају чега да се одрекну, то би на првом месту биле цигарете и технички уређаји, а затим и културни садржаји, летовања (зимовања) и козметика, док би најтеже „жртвовали“ интернет, гардеробу и изласке.

Колико су задовољни културном понудом у свом граду?

Студенти у Београду и Новом Саду су најзадовољнији културном понудом у својим градовима, а сматрају да Нови Пазар и Косовска Митровица имају најскромнију понуду садржаја из области културе. Студентима недостаје више филмова и музике, а најмање се интересују за ликовну уметност.

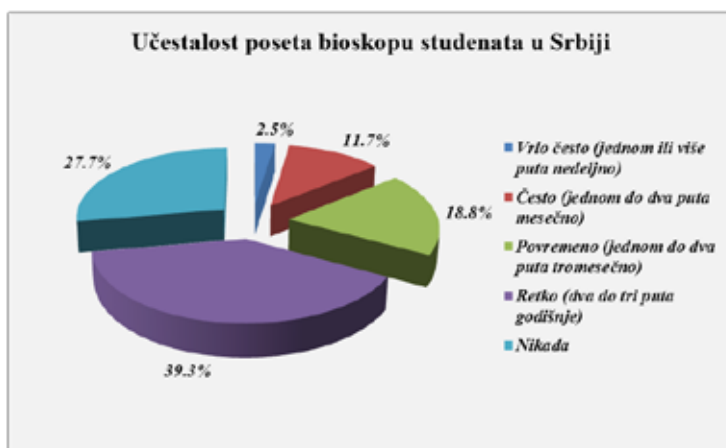

Какве су културне навике студената у Србији?

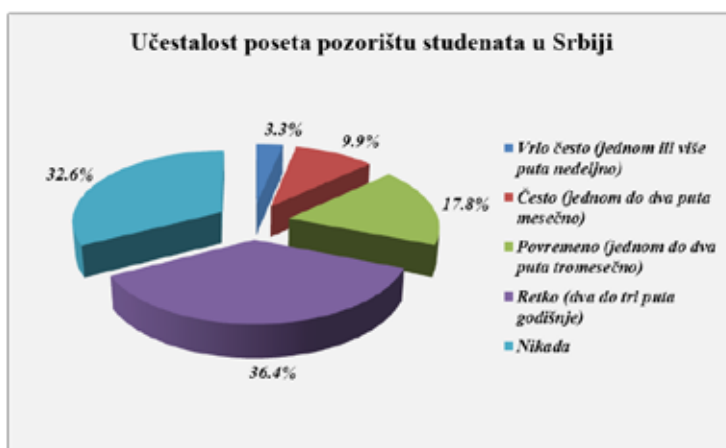
Чак 83.5% студената готово никада не одлази у музеје, а око 70 посто њих веома ретко посећује галерије, културно-историјске споменике, археолошка налазишта, позоришне представе, књижевне вечери, биоскоп. Поред библиотека, за које се и очекивало да их чешће посећују, студенти су најзаинтересованији за одлазак у клубове и на спортске догађаје, па концерте. Тек сваки десети студент учествује културном животу, а свега три до пет посто то сматра редовном активношћу.

Студенти мање времена проводе у биоскопима него пре десет година, а биоскоп 27.7% њих их никада не посећује.

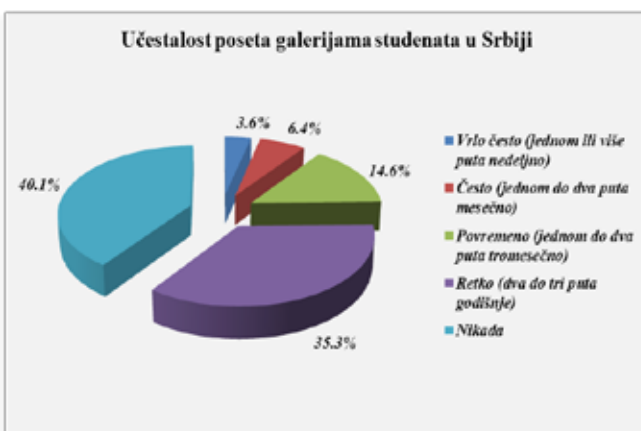
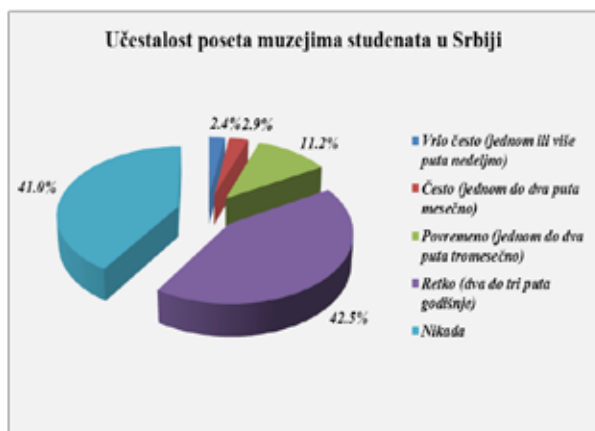

У позориште никада не уђе чак трећина студената, док редовне позоришне публике међу студентима има свега 3.3%. Највише редовних посетилаца позоришта имамо међу студентима Универзитета у Београду и Новом Саду, док најмање у позориште одлазе студенти из Косовске Митровице и Новог Пазара.

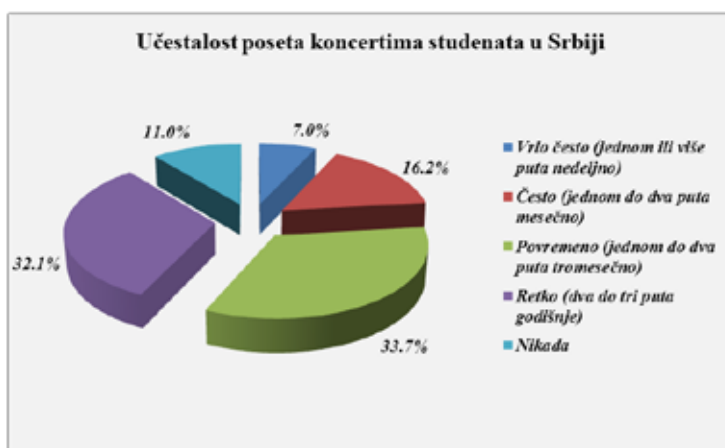

На Универзитету у Нишу никада у позориште не иде 38.1% студената, и скоро исто толико иде два до три пута годишње, а једном до два пута тромесечно на позоришне представе иде 14.3%. Једном месечно одлази 6%, а редовне публике међу студентима у Нишу има само 2.4%. Слична ситуација је и на Универзитету у Крагујевцу и Високој школи у Новом Саду. Након пада посете 2004. године, 2010. студенти поново почињу да уживају у позоришним представама.

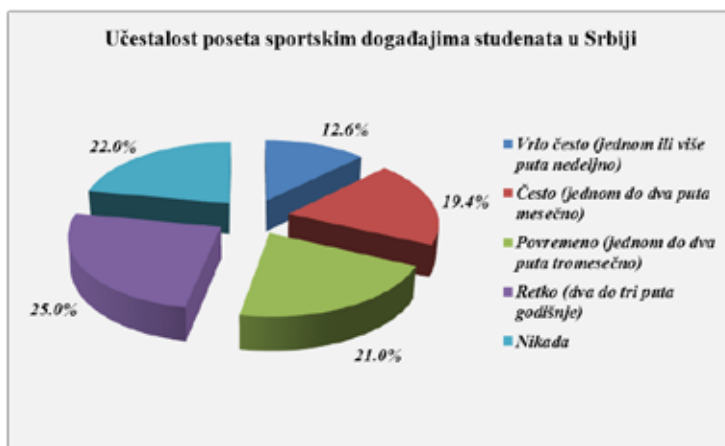
Музеји су институције културе које најмање посећују студенти у Србији, јер преко 80 41% њих никада не одлази у музеје или то чини тек два до три пута годишње. Само 2.4% студената редовни су посетиоци музеја. Слична је ситуација и у галеријама. У свим универзитетским центрима убедљиво је најмање интересовање студената за ликовне садржаје.

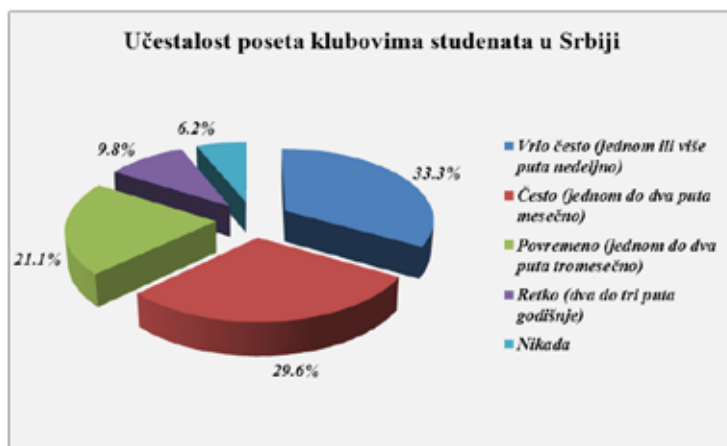
Студенти су нешто заинтересованији за концерте. Број редовних посетилаца концерата се у последњих десет година удвостручио, али морамо признати да је и концертна понуда знатно боља и квантитетом и квалитетом. Међутим, и овде имамо једну значајну групу студената која ретко одлази и на концерте, или их концерти не интересују.

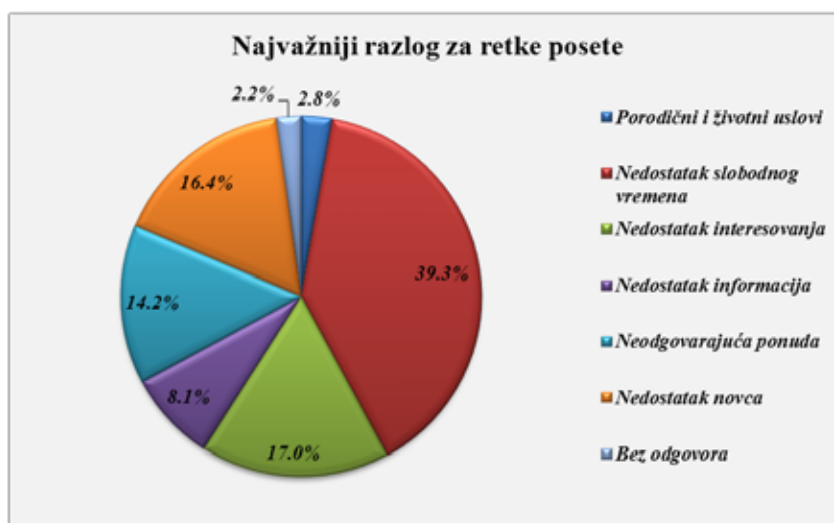
Спортски догађаји већ традиционално привлаче студентску омладину, претежно мушког пола.

Чак 62.9% студената су редовни посетиоци клубова, од тога тачно трећина иде у клубове најмање једном или више пута недељно. Вреди напоменути да је у последњих десет година број оних који често одлазе у клубове учествован (са 16% на чак 62.9%).

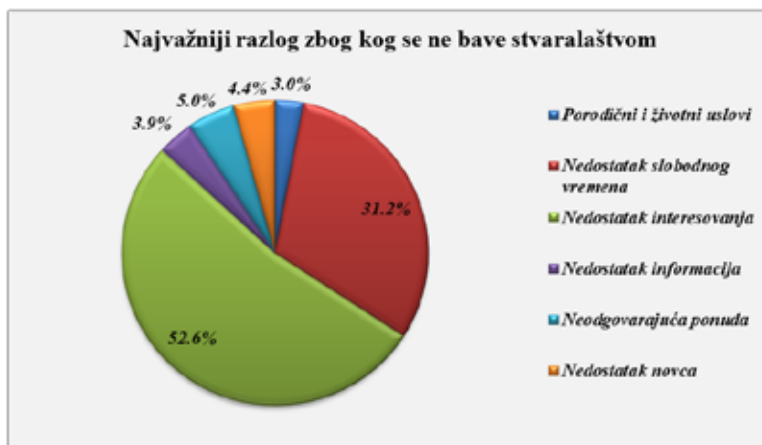
“Изговор” за ретке одласке у институције културе и на културне догађаје је недостатка слободног времена, недостатак интересовања и новца, мада је и неодговарајућа понуда на релативно значајном нивоу. Занимљиво, на универзитетима у Нишу и у Приштини (Косовска Митровица) најзаступљенији разлог је неодговарајућа понуда садржаја из области културе, док је на два приватна универзитета из узорка (Универзитет Сингидунум Београд и Висока школа Нови Сад) најзаступљенији разлог незаинтересованост за садржаје из области културног живота.

У последњих десет година, студенти су најмање учествовали у јавном културном животу 2004. године, док су подаци из 2000. године негде у рангу са 2010. годином, што само по себи говори много о култури и њеном положају у друштву Србије, културној политици, положају и перспективама институција културе, али и о институцијама културе и њиховој способности трансформације и прилагођавања новим начинима рада и комуникације. То што већина студената у Србији не учествује у културном јавном животу има веома тешке последице по будућност ове друштвене групе, али и целог друштва.

Колико се уопште, аматерски, професионално или кроз неки хоби, баве уметношћу?

Бављење уметношћу најнепопуларнија је активност међу студентима. Тек савки десети се повремено бави писањем, сликањем, вајањем или свирањем, певањем, плесом, а остали немају за то времена, а ни интересовања.

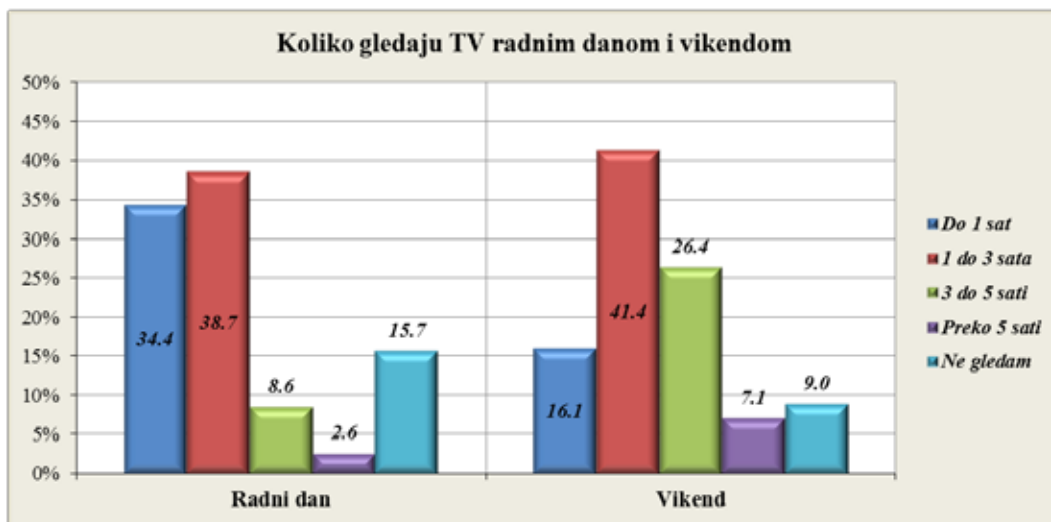
Податак да више од половине студената тврди да је незаинтересовано да се бави уметношћу није једноставно објаснити. Можда је у питању одбојност јер су то наводно активности резервисане за посебне друштвене групе, "више" слојеве. С друге стране, у друштву где је већина становништва окупирана непрестаном борбом за задовољавање основних егзистенцијалних потреба, бављење уметношћу се врло често доживљава као неозбиљно "трошење времена".

На који начин се најчешће информишу о догађајима из области културе?

Студенти се о догађајима из области културе најчешће информишу путем интернета, телевизије и дневне штампе. Повећање учешћа Интернета у начинима информисања о догађајима из области културног живота могло се и очекивати. Вероватно ће овај начин комуникације бити све популарнији у будућности. Стога институције културе, ако желе да имају развијену комуникацију са студентском публиком, морају константно развијати Интернет презентације, које би требало да садрже детаљне информације о програмима, могућностима резервације и куповине карата, затим форуме и могућност пријављивања на мејл листу ради редовног добијања информација електронском поштом или СМС порукама на мобилне уређаје.

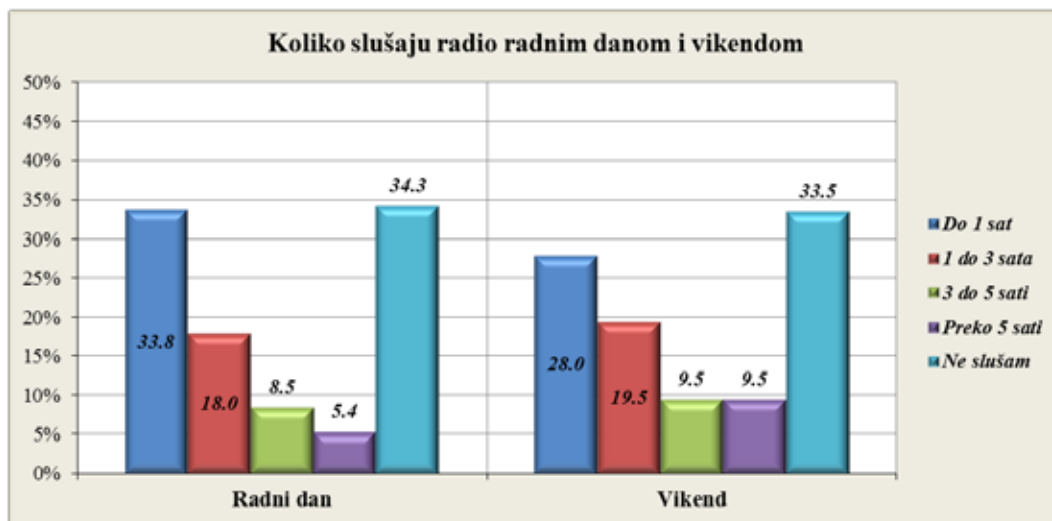
Колико гледају телевизију, слушају радио?

Највећи број студената гледа телевизију дневно до три сата, при чему се број сати гледања значајно повећава током викенда. Најрадије гледају филмове, информативне и музичке емисије, спортске и серијске програми. Политичке и спортске емисије су „омиљени мушки“ програми, док су за серијске, забавне и музичке заинтересованије девојке. Занимљиво је и девојке и младићи имају значајно интересовање за информативне емисије.

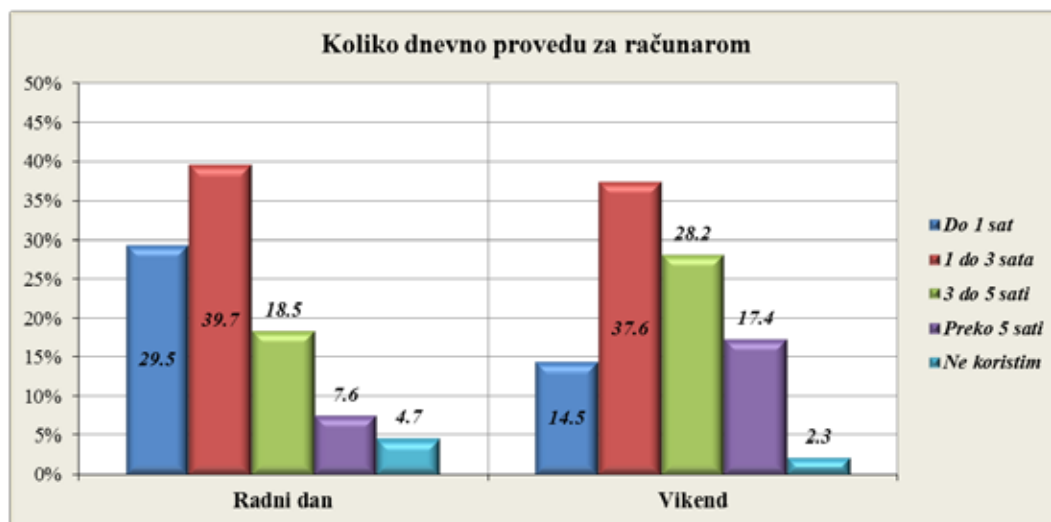

Колико "висе" на Интернету?

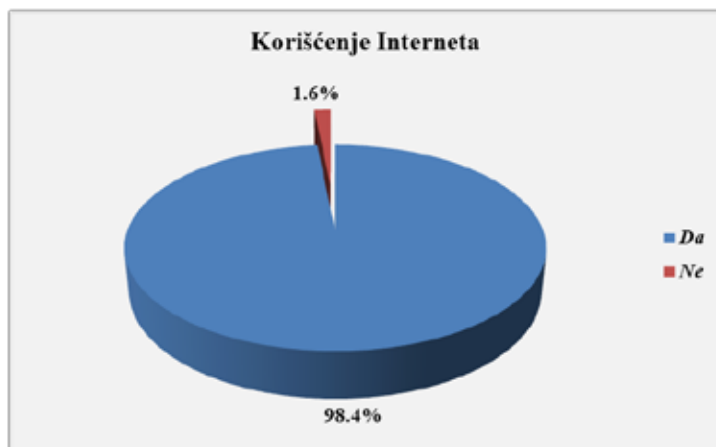
Иако се слушање радија не може мерити са учесталашћу гледања телевизије, трећина студената радним даном слуша радио до сат времена. С друге стране, једна трећина студената га уопште не слуша.

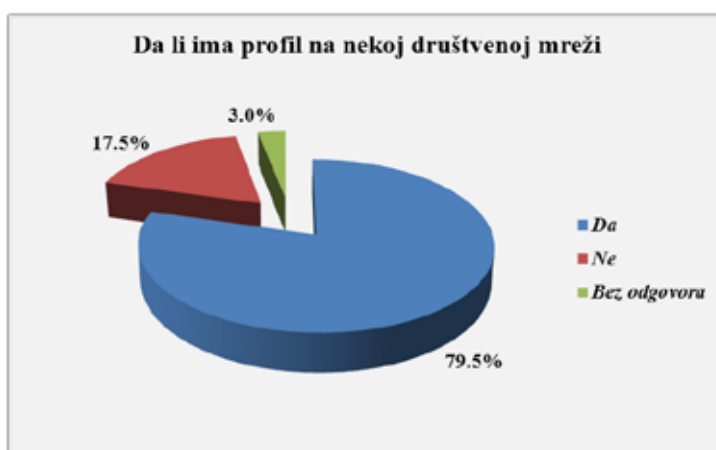
Не постоји студент који уопште не користи рачунар, а већина њих је често поред компјутера. Радним даном, више од половине студената проведе за рачунаром до три сата.

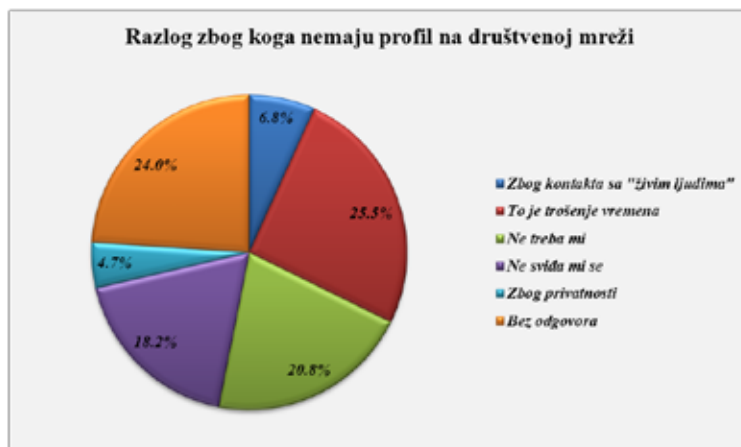
Србија још заостаје у коришћењу Интернета за земљама Европске уније, али су студенти редовни корисници Интернета - само 1.6% студената не користи глобалну мрежу.

Студенти користе Интернет за заиста широк спектар активности: информисање, забаву, комуникацију, дружење, али и едукацију, па чак и за обављање посла. Активни су и на друштвеним мрежама. Србија је на самом европском врху по коришћењу Фејсбука у односу на укупан број корисника Интернета. Уколико овај податак упредимо са раније изнетим подацима који показују да студенти своје слободно време најчешће користе у дружењу са пријатељима по клубовима, долазимо до наизглед невероватног закључка да су студенти у Србији веома вешто уклопили „праве“ и „виртуелне“ пријатеље.

Највећи број студената који имају отворен профил на некој друштвеној мрежи, а најпопуларнији је Фејсбук. Они који нису на “Фејсу” сматрају да су друштвене мреже “трошење времена”, да им нису потребне, да им се не свиђају... Неки кажу да тако чувају “контакт са живим људима” и приватност.

И поред тога што су друштвене мреже популарне, студенти не проводе много времена на њима. Скоро половина студената радним даном на друштвеним мрежама проведе само до сат времена, а занемарив је број оних који на друштвеним мрежама проводе више до пет сати. Студенти у Србији су изгледа пронашли начин да споје "класичан" начин комуникације са "модерним". Већину слободног времена проводе у дружењу са пријатељима у клубовима и уз дружење на виртуелним друштвеним мрежама. На друштвеним мрежама имају просечно 313 пријатеља. Број пријатеља се креће од минималних 20 па до максималних 800 пријатеља.

Шта читају?

Поред стручне литературе, студенти највише читају књижевна дела и дневну штампу, али су веома заинтересовани и за часописе. Од осталих форми штампаних издања појављују се још научно-популарне књиге и стрипови. Студенткиње су највише заинтересоване за књижевна дела, затим дневну штампу, а код студената је обрнуто. Часописи су код обе групе на трећем месту по интересовању, али мушкарци показују више занимања за научно-популарне књиге и стрипове. Дневне новине не чита само 5.4% студената у Србији. Најчешће читају "Блиц", "Вечерње новости", "Политику".

